

ZORGENKINDEREN

PREMIUM

19 FEB 2024

[Opslaan](#) [Reacties](#) 0 [Delen](#)

Geadopteerde kinderen in de kinderopvang: 'Bied ze veiligheid'

Wist je dat het aantal interlandelijke adopties de afgelopen jaren rap gedaald is? Kleine kans daardoor dat je te maken krijgt met een geadopteerd kindje op jouw opvanglocatie. Maar is dit wél het geval? Dan is het ontzettend belangrijk genoeg kennis te hebben om deze - vaak getraumatiseerde - kinderen veiligheid te bieden. Hoe je dat doet, vertelt Meike Melenhorst, video-interactiebegeleider-Gehechtheid, Adoptievoorzieningen van Fiom, ons graag.

Beeld: AdobeStock

De kinderen die wél nog geadopteerd worden op dit moment, wat zijn dit voor kinderen?

'De kinderen die nu nog hier komen, komen bijvoorbeeld uit Hongarije, maar dat zijn vaak oudere kinderen. Zij hebben al een lang traject van kindertehuizen en pleeggezinnen achter de rug. Het zijn meestal Roma-kinderen; zij worden in het eigen land regelmatig gediscrimineerd. Er zijn weinig gezinnen die deze kinderen in het eigen land willen opvangen. Uit de VS komen nog enkele kleine kinderen die al in een adoptieprocedure zaten en regelmatig komen er nog kinderen uit Thailand, Taiwan en Zuid-Afrika. Vaak zijn het kinderen van arme, alleenstaande moeders met bijvoorbeeld een drugsverslaving.'

Deze kinderen hebben op jonge leeftijd al veel meegemaakt. Aan wat voor dingen moeten we denken?

Feedback

'Vaak was de zwangerschap al onrustig; inmiddels weten we dat dat óók effect heeft op een kind. Ze hebben veel overgangen meegemaakt op jonge leeftijd. Ze hopen van kindertehuis naar pleeggezin en weer naar de volgende opvangplek. Deze kinderen zijn helaas meestal verwaarloosd, mishandeld en/of misbruikt. In kindertehuizen zie je vaak dat ze alleen functionele zorg en hulp krijgen en geen liefde. Er zit veel verschil in deze kindertehuizen, maar vrijwel altijd zijn er te veel kinderen en te weinig verzorgers. Ik heb zelfs een keer in een kindertehuis in Ethiopië meegemaakt dat kinderen de hele dag in hun bedje lagen, zo schrijnend.'

'Ze hebben allemaal hetzelfde nodig: een pm'er die achter het gedrag kijkt en ze werkelijk ziet'

Als ouder krijg je in Nederland 6 weken adoptieverlof. Maar kun een dergelijk kind al na 6 weken naar de opvang brengen?

'Nee, 6 weken is in de praktijk echt te weinig. De meeste adoptieouders verzinnen daar wat op; dan is één of beiden langer thuis. Ook zie je regelmatig dat men kiest voor een gastouder aan huis, in plaats van het kind naar een kinderopvang te brengen. Voor geadopteerde kinderen kan zo'n kinderopvang namelijk een trigger zijn; het doet soms denken aan een kindertehuis. Sommige geadopteerde kinderen vinden het echter "prettig", omdat dat iets is wat ze kennen.'

Als een kind toch naar de kinderdagopvang of de peuterspeelzaal gaat, wat is dan belangrijk als het gaat om de opvang of de groep?

*Meike Melenhorst van
Expertisecentrum Fiom*

'Emotionele veiligheid is het allerbelangrijkste bij geadopteerde kinderen. Een kleinere groep is altijd prettig. Ik zou het kind niet te vaak laten gaan; maximaal 2 dagen lijkt me. Verder is het om de emotionele veiligheid te waarborgen goed om een vaste pedagogisch medewerker aan te wijzen, die zich vooral op het kind richt. Diegene doet ook de verzorging, zoals de luier verschonen. Zo wordt dit een vertrouwd persoon voor het kind.

Normaal gesproken worden kinderen in een kleine wereld geboren, waar alleen ouders en eventueel broer(s) en zus(sen) zijn. Vervolgens wordt dat wereldje steeds meer uitgebreid met opa('s) en oma('s) en pedagogisch medewerkers, en vervolgens met de school. Bij geadopteerde kinderen is dit vaak andersom: zij

komen in hun jongste jaren al in grote kindertehuizen en bij meerdere pleeggezinnen. Zij moeten leren om te hechten en hoe het is om een klein gezin te hebben. Om zich te kunnen hechten moeten er niet te veel verzorgers in het leven van het kind zijn. Dus zoveel mogelijk thuis en een klein groepje vaste verzorgers.'

Feiten & cijfers

In 2002 kwamen er nog 1130 geadopteerde kinderen naar Nederland, in 2021 was dit gedaald naar 77 kinderen. Daarbovenop zijn er wel jaarlijks nog tientallen moeders binnen Nederland die hun kind afstaan of (tijdelijk) onderbrengen bij een pleeggezin. Dat er steeds minder kinderen geadopteerd worden, heeft te maken met verschillende factoren. Zo is er tegenwoordig strengere wetgeving. Daarnaast zijn er voor wensouders veel meer succesvolle vruchtbaarheidstechnieken om een kindje te krijgen. Ook wordt er tegenwoordig eerst gekeken of het kind terecht kan bij een ander gezin in het land van herkomst, voordat er naar interlandelijke opties gekeken wordt.

Wat is belangrijk om te vragen bij de intake van een geadopteerd kind?

'Benadruk allereerst dat wat er gevraagd wordt, functioneel is en binnenskamers blijft. Ouders zijn vaak bevreesd om de hele kwetsbare voorgeschiedenis van het kind te delen. Maak toch duidelijk dat het daar bij het intakegesprek wel over moet gaan. Het is nou eenmaal belangrijk dat de mensen die voor je kind zorgen afweten van impactvolle ervaringen om het gedrag te kunnen snappen. Zorg wel dat de informatie binnenskamers blijft en de groep pedagogisch professionals die er vanaf weet, niet te groot wordt. Hou het bij de groep die voor het kind zorgt. Zorg dat je zoveel mogelijk uitvraagt. Wat is de achtergrond van dit kind? Weten jullie iets over hoe de zwangerschap was? Is er drugs of alcohol in het spel geweest? Hoeveel overgangen heeft het kind gehad? Hoe was het daar in het kindertehuis en/of pleeggezin? Hoe is het de eerste periode bij de adoptieouders thuis geweest?

Adoptieouders hebben veel voorlichting gehad, waardoor ze best veel weten over hechting en trauma. Zij zijn dus een goede informatiebron. Het is daarom goed om een kort lijntje met ze te houden. Het helpt enorm als je snapt waarom een kind doet zoals het doet. Wees als opvanglocatie ook eerlijk over hoe de personeelssituatie is. Als er veel verloop is in het personeel, geef dat dan eerlijk aan. Die vaste gezichten zijn nou eenmaal heel belangrijk.'

Hoe kun je het beste zo'n wenperiode aanpakken?

'Normaal gesproken blijft de ouder de eerste paar keer niet op de locatie, maar bij geadopteerde kinderen is het goed om dit te doen, en langzaam de ouder op de achtergrond te laten verdwijnen. Gaat de ouder voor het eerst weg, dan zijn de meeste kinderen verdrietig. Maar zie je echte paniek? Dan kan hier een diepere laag achter zitten. Schroom dan niet om te bellen. Wellicht is het kind er nog niet aan toe.'

'Geadopteerde kinderen zijn vaak enorm alert'

Wat voor gedrag kan een geadopteerd kind gaan vertonen?

'Wat je vaak bij geadopteerde kinderen ziet, is dat ze enorm alert zijn. Ze hebben geen ontspanning in hun lijf en ze zijn constant op hun hoede. De grootste uitdaging voor adoptieouders is om het kind rustig te krijgen. Je ziet daarnaast in het gedrag uitersten. Dus bijvoorbeeld heel snel en heel veel huilen óf je ziet juist dat ze het huilen afgeleerd hebben. Het lijkt dan een makkelijk kind, maar ondertussen kan hij of zij veel stress voelen. Soms vertoont een kind in eerste instantie heel aangepast, "lief" gedrag en komt na een halfjaar alle woede eruit. Sommige kinderen klampen zich ook heel erg vast aan een verzorger, en sommigen zwerven een beetje alleen door de ruimte. Maar eigenlijk hebben ze allemaal hetzelfde nodig: een pm'er die achter het gedrag kijkt en ze werkelijk ziet.'

Hoe kun je het beste hiermee omgaan?

'Door de emotionele veiligheid zoveel mogelijk te waarborgen. Zorg dus dat er één vaste verzorger is; het liefst iemand met ervaring en die het leuk en een uitdaging vindt om een dergelijk kindje te begeleiden. Iemand die hierover wil lezen en zich bijschoolt. Zorg voor niet te veel prikkels en veel herhaling; voorspelbaarheid dus.

Normaal gesproken laat je een kind eerst zelfstandig iets proberen, voordat je ingrijpt of meehelpt. Bij deze kinderen is het goed om te laten zien: je hoeft het niet alleen te doen. Ik help je ermee, we gaan het samen doen. Benoem dit ook. Ondertitel ook het gedrag van het kind. Bijvoorbeeld: "Je bent nu aan het kleuren. Je pakt het gele potlood." Dit omdat er vaak heel weinig tegen deze kinderen gepraat is. En leg uit wat je zelf doet. "Ik ga nu even naar de wc, ik kom zo terug." Benoem de overgangen. Blijf ook altijd kalm. Op een gegeven moment weet het kind: ik snap nu hoe het werkt hier en voelt hij of zij zich veilig.'

 [Reageer op dit artikel](#) [Deel dit artikel](#)

Karin Broeren

Redacteur KinderopvangTotaal

PREMIUM

Een kijkje over de grens: kan de Nederlandse kinderopvang iets leren van andere landen?

PREMIUM

do 08 jun 2023 | Achtergrond

Als kind gebukt gaan onder een 'niet-leuk' geheim: deze zedenrechercheurs schreven er een kinderboek over

Feedback